

eLearning na OPF SUO

problémy a řešení

Petr Korviny

korviny@opf.slu.cz

Abstrakt

Příspěvek se zabývá několika stěžejními body, jedná se především o zhodnocení prvního roku studia na Obchodně podnikatelské fakultě v Karviné Slezské univerzitě v Opavě z hlediska vyskytnuvších se problémů a jejich řešení. V článku bude poukázáno na několik praktických situací, s nimiž se setkali studenti, tutoři či jiní účastníci eLearningu na OPF SUO.

Klíčová slova

distanční vzdělávání, kombinovaná forma studia, eLearning, CMS Moodle, problémy, řešení

eLearning na OPF SUO

Tento článek volně navazuje na příspěvek „Výuka informatiky s multimediálními oporami“ - autoři František Koliba, Petr Korviny, který je prezentován na stejné konferenci a jehož náplní je mj. mapování situace on-line výuky na OPF SUO. V následujících řádcích proto budou pouze stručně shrnuta některá podstatná fakta o výuce formou eLearningu na OPF SUO.

Tzv. kombinované studium bylo zahájeno v akademickém školním roce 2004/2005 a to se skupinou 40 studentů v oboru Ekonomika podnikání v obchodě a službách ve studijním programu Ekonomika a management. V současnosti studuje touto formou již cca 200 studentů ve dvou ročnících v tříletém bakalářském studiu.

Studium probíhá prostřednictvím systému pro řízení výuky CMS Moodle, ve kterém je v současnosti 60 studijních kurzů a celkem asi 500 aktivních uživatelů. Kromě studentů kombinovaného studia mohou tyto kurzy využívat také studující z klasické prezenční formy.

O bezproblémový provoz eLearningu na OPF SUO se stará Ústav distančního vzdělávání (ÚDiV), který byl založen na konci roku 2004 a jeho náplní je poskytování technologické a metodické podpory tutorům, studentům a dalším účastníkům on-line studia.

Úskalí eLearningu a jejich překonávání

O tom, že výuka prostřednictvím internetu a moderních technologií není všelék na problémy současného školství již bylo napsáno a řečeno mnohé. V několika odstavcích se autor zmíní o některých zádrhelích, k nimž v uplynulých 3. semestrech provozu eLearningu na OPF SUO došlo a případně o způsobech jejich řešení.

Další text bude rozdělen do tří kapitol podle toho, které skupiny uživatelů se bude popisovaná problematika týkat především:

- studenti
- tutoři (pedagogové)
- administrátoři a správci systému, organizátoři studia

Problémy eLearningu z pohledu studentů

Asi nejčastějším jevem, na který si studenti on-line výuky stěžují je nedostatečný kontakt s tutorem (vyučujícím) a se spolužáky. Na tuto skutečnost jsou pochopitelně upozorněni již před nástupem ke studiu, avšak pravidelně jsou překvapeni.

Komunikace je zajišťována především prostřednictvím výukového systému Moodle, který k tomu poskytuje moduly pro chat, diskuzní fóra případně rozhovor. Kromě dalších forem elektronické komunikace jako jsou mail nebo telefon mohou studenti kombinovaného studia navštěvovat i přednášky a cvičení v prezenčním studiu, které jsou vyučovány souběžně a většinou i stejnými tutory.

Ačkoliv je komunikace v eLearningu velice důležitá, neměla by se studentům vnucovat, protože to vede spíše k odmítání této formy komunikace než k jejímu rozproudění.

Organizační stránka výuky eLearningu se rovněž postupně vyvíjí a mezi takové klasické problémy zpočátku patřila snaha tutorů soustředit zápočtové nebo zkušební testy do závěrečných tutoriálů, čímž byli studenti nuceni připravovat se na několik zkušebních testů v jeden den. Nastálou situaci bylo nutno řešit domluvou mezi tutory a snahou rozprostřít bodované aktivity do celého semsetru.

Stýkání a potýkání s eLearningem z pohledu tutorů

Pochopitelně i tutoři se musí postupně zaučovat do používání výpočetní techniky ve výuce, rovněž pro mnohé z nich je kombinované studium na OPF SUO první zkušenost s on-line výukou a ani pedagogům se problémy nevyhýbají.

Pro úplné začátečníky z řad budoucích tutorů pořádá Ústav distančního vzdělávání na OPF SUO každý semestr společné semináře, na kterých jsou seznámeni s základy eLearningu, s používáním systému pro řízení výuky, s postupy typickými pro on-line studium.

Uvedené semináře představují pouze základní kurz, z něhož mohou tutoři získat přehled o eLearningu na OPF SUO. Další rozšíření informací je pak realizováno prostřednictvím individuálních konzultací jednotlivých tutorů s přidělenými zaměstnanci Ústavu distančního vzdělávání. Každý kurz resp. tutor kurzu má svého „osobního“ odborníka z ÚDiV, který má na starosti technickou a metodickou podporu daného kurzu a stará se o to, aby se mohl tutor kurzu soustředit na obsahovou náplň výuky a nemusel řešit otázky technického charakteru a objevovat již objevené.

Po stránce podpory tutorům či studentům je na OPF SUO poskytován plný servis, díky kterému je umožněna oběma skupinám účastníků eLearningu maximální koncentrace na samotnou výuku a nejsou zatěžováni složitým hledáním cest k dosažení svých studijních resp. výukových cílů,

Při on-line výuce se nejčastěji objevují její nedostatky u předmětů, které vyžadují vyšší nároky při studiu, nebo u těch, které jsou založeny na vzájemné komunikaci lidí, na OPF SUO jsou to například: Kvantitativní metody, cizí jazyky, vyjednávání, apod.

Administrátoři a správci eLearningu

V podstatě všechny výše zmíněné problémy předchozích dvou skupin uživatelů se dříve či později stanou problémy administrátorů systému Moodle, správců či organizátorů, kteří jsou zaměstnanci Ústavu distančního vzdělávání a jako takoví se zabývají problematikou eLearningu v rámci své pracovní náplně.

Jedním ze stěžejních úkolů do budoucnosti je integrace používaných síťových služeb: CMS Moodle, internetový zápis na zkoušky, registrace nových předmětů přes webové rozhraní, mail a další. Studující v kombinovaném studiu na Obchodně podnikatelské fakultě v Karviné jsou přímo v průběhu studia závislí na bezchybném fungování všech výše popsaných prvků informační sítě školy a i z tohoto důvodu funguje ÚDiV pro všechny studenty eLearningu jako hlavní konzultační a poradní centrum.

Závěr

eLearning není všelék na problémy distančního studia a také není vhodné jeho nasazení ve všech studijních oborech. Problémy v příspěvku nastíněné se v různých obdobích mohou vyskytovat na většině institucí provozujících on-line vzdělávání. Naznačené způsoby řešení nejsou do budoucna neměnné a nepředstavují žádné dogma, ovšem s ohledem na relativní novost tohoto způsobu výuky a jeho specifika v českých resp. regionálních podmínkách je nutné objevovat.

Pro určitou skupinu zájemců je a bude eLearning atraktivní forma studia hlavně v případě, kdy nemohou nebo nechtějí studovat prezenčně. Zdravotně či tělesně postižení, matky na mateřské dovolené, studující při zaměstnání apod.